

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z protestu A. H.

przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r.

przy udziale Prokuratora Generalnego oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 16 lipca 2024 r.,

pozostawia protest wyborczy bez dalszego biegu.

Marek Dobrowolski Paweł Księżak Janusz Niczyporuk

UZASADNIENIE

Pismem z 14 czerwca 2024 r. A. H., dalej jako: „Skarżący”, złożył do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego, przeprowadzonych w dniu 9 czerwca 2024 r. W piśmie tym Skarżący zarzucił brak dostępu do danych osobowych zawartych w spisie wyborców, który to jego zdaniem skutkował brakiem ich wiarygodności, a w konsekwencji również całych wyborów, jako podstawę prawną dla ww. zarzutu przytaczając art. 51 ust. 3-5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 78, poz. 483), oraz artykuły 6,

82 § 1 pkt 2, art. 82 § 3, art. 241 § 1, art. 328 oraz 336 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408 ze zm.), dalej jako: „k.wyb.”. W oparciu o powyższe Skarżący wniósł o:

1. wydanie przez Sąd Najwyższy opinii w sprawie protestu stwierdzającej zasadność zgłaszanych zarzutów oraz wyrażenie oceny, że sygnalizowane naruszenia miały wpływ na wynik wyborów w całości;
2. podjęcie przez Sąd Najwyższy uchwały stwierdzającej nieważność ww. wyborów.

Pismem z 27 czerwca 2024 r. Prokurator Generalny przedstawił stanowisko, że protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu z uwagi na jego braki formalne. Pismem z 1 lipca 2024 r. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej przedstawił tożsame stanowisko, zastrzegając jednak, że w przypadku rozpoznania protestu zawarte w nim zarzuty powinny zostać uznane za bezzasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów może zostać wniesiony protest z powodu: (1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub (2) naruszenia przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Jednocześnie w art. 83 § 2 k.wyb. uregulowano, że zasady wnoszenia protestów i tryb ich rozpatrywania, a także orzekania o ważności wyborów określają przepisy szczególne k. wyb. W przypadku protestu przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego przepisem tym jest art. 336 k.wyb. W ślad za nim do protestów wyborczych i postępowania w sprawie stwierdzenia ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 241-246 k.wyb.

W oparciu o powyższe protest wyborczy wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą (art. 241 § 1 k.wyb.). Uczestnikami postępowania wszczętego wskutek złożenia protestu wyborczego są: wnoszący protest, przewodniczący właściwej komisji wyborczej albo jego zastępca oraz Prokurator Generalny (art. 242 § 3 k.wyb.). Osoba wnosząca

protest powinna sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 241 § 3 k.wyb.). Uchybienie ww. terminowi lub brak uzasadnienia protestu wyborczego wywołuje skutek w postaci pozostawienia protestu bez dalszego biegu (art. 243 § 1 zdanie pierwsze k.wyb.). Sam protest wyborczy rozpoznawany jest w składzie trzech sędziów w postępowaniu nieprocesowym (art. 242 § 1 k.wyb.). W jego ramach Sąd Najwyższy wydaje – w formie postanowienia – opinię zawierającą ustalenia co do zasadności zarzutów protestu, a w razie potwierdzenia zasadności zarzutów – ocenę, czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów kodeksu miało wpływ na wynik wyborów (art. 242 § 1 i 2 k.wyb.).

Okoliczność, iż protest wyborczy jest rozpoznawany w postępowaniu nieprocesowym skutkuje m.in. tym, iż w zakresie nieuregulowanym przepisami k.wyb. zastosowanie będą miały przepisy ogólne – ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1550 z późn. zm.), dalej: „k.p.c.”. Z powyższych względów – w oparciu o art. 13 § 2 k.p.c., inicjując postępowanie w przedmiocie protestu wyborczego Skarżący obowiązany jest przestrzegać ogólnych zasad dotyczących elementów formalnych jakie obligatoryjnie zawierać musi pismo procesowe, w tym również tych odnoszących się do pisma inicjującego postępowanie przed sądem. Wspomniane elementy formalne w enumeratywny sposób normuje art. 126 § 1 k.p.c. Zgodnie z nim każde pismo procesowe musi zawierać: (1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane; (2) imiona i nazwiska lub nazwy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników; (3) oznaczenie rodzaju pisma; (4) osnovę wniosku lub oświadczenia; (5) w przypadku gdy jest to konieczne do rozstrzygnięcia co do wniosku lub oświadczenia – wskazanie faktów, na których strona opiera swój wniosek lub oświadczenie, oraz wskazanie dowodu na wykazanie każdego z tych faktów; (6) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika; (7) wymienienie załączników. Ze względu na to, że protest wyborczy jest pismem wszczynającym postępowanie, musi on zawierać dodatkowe elementy. Te zostały określone w art. 126 § 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem pierwsze pismo w sprawie – prócz wymienionych wyżej elementów – musi dodatkowo zawierać m.in. oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby strony (art. 126 § 2 pkt 1 k.p.c.) oraz podanie numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) – art. 126 § 2 pkt 2 k.p.c.

Przedkładając powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że w inicjującym przedmiotową sprawę proteście wyborczym Skarżący nie podał posiadanego numeru PESEL. Tym samym pismo to zawiera brak formalny. W mającej moc

zasady prawnej uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r. I NZP 8/23 (OSNKN 2023, nr 4, poz. 22) przyjęto, że w postępowaniach zainicjowanych protestami przeciwko ważności wyborów: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie mają zastosowania przepisy art. 130 § 1-2 k.p.c., na podstawie których możliwe jest usunięcie braków formalnych pism procesowych. Zgodnie z treścią art. 88 § 1, w związku z art. 87 § 1 ustawy 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 622), konsekwencją nadania uchwały mocy zasady prawnej jest m.in. to, iż jest ona – co do wykładni przepisu, którego dotyczy – wiążąca dla wszystkich innych składów orzekających Sądu Najwyższego.

W świetle powyższego niepodanie przez Skarżącego nr PESEL stanowi nieusuwalny brak formalny uniemożliwiający nadaniu protestu wyborczego dalszego biegu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

Marek Dobrowolski Paweł Księżak Janusz Niczyporuk

[SOP]

[ms]